

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם מאיה הלר - שופטת

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, סרן ברית דביר ; קמ"ש תומר אקילוב)

נגד

ח/XXX רב"ט א' ס' – המשיב (ע"י ב"כ, רס"ן אורן ליבר ; סרן רותם קוגן)

ובעניין :

ח/XXX רב"ט א' ס' – המערער (ע"י ב"כ, רס"ן אורן ליבר ; סרן רותם קוגן)

נגד

התובע הצבאי הראשי – המשיב (ע"י ב"כ, סרן ברית דביר ; קמ"ש תומר אקילוב)

ערעורים על החלטה של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי הצפון שניתנה בתיק צפון (מחוזי) 52/18 (סא"ל שחר גרינברג – שופט) ביום 16.1.2019. ערעור ההגנה נדחה. ערעור התביעה התקבל.

ה ח ל ט ה

רקע והשתלשלות העניינים

1. ביום 30.1.2018 נעצר המערער, רב"ט א' ס', בגין היעדרותו מן השירות לתקופה של 190 ימים, שהסתיימה במעצרו. ביום 31.1.2018 הוגש נגדו כתב אישום בשל היעדרות מן השירות שלא ברשות, לפי סעיף 94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. ביום 11.2.2018 נמצא המערער מתאים להליך משלב והוא שוחרר מהמעצר בתנאים, על-מנת שישתתף בהליך השילוב בשירות הצבאי, בפיקוח בית הדין.

2. המערער התייצב לדיוני המעקב לפני בית הדין המשלב בתאריכים: 28.2.2018 ו-2018.5.2 דיון נוסף התקיים ביום 28.3.2018, שלא בנוכחות המערער, אשר שוחרר מחובת התייצבותו לדיון, לאור היותו בחופשה מיוחדת בשל אשפוזו של אביו.
3. המערער לא התייצב לדיון בבית הדין המשלב שנקבע ליום 23.5.2018. במקביל נתקבל דיווח שלפיו המערער נעדר מיחידתו, לכאורה, החל מיום 14.5.2018. נוכח כך, ולאחר שכבוד האב"ד התרשמה כי המערער "הפר... את תנאי שחרורו מהמעצר" הורתה, אל"ם פריד, על הוצאת פקודת מעצר נגד המערער. פורט בהחלטה כי "מאז שחרורו ממעצר התרשמה המפקדת המלווה מחוסר שיתוף פעולה שבא לידי ביטוי בכך שלא התייצב לראיונות שנקבעו לו, לא ביצע את המוטל עליו, לא הקפיד על הוראות הופעה ולבוש ולמעשה לא שיתף פעולה עם הליך השילוב".
4. בהמשך, נקבע התיק לשיבות תזכורת עתיות, על-מנת לעקוב אחר מימוש פקודת המעצר. לאחד מאותם דיונים, ביום 13.1.2019, התייצב המערער. במהלך הדיון נמנעה התביעה מלעתור למעצרו של המערער וסוגיות מימוש פקודת המעצר לא נדונה. בית הדין קמא קבע את התיק לשיבת הקראה ליום 24.1.2019 והסביר למערער "אודות חובתו להתייצב לכל הדיונים בעניינו והנאשם הצהיר כי כך יעשה".
5. למחרת הדיון, ביום 14.1.2019, הגישה התביעה הצבאית בקשה לבית הדין לקיים "דיון בעניין מעצרו" של המערער. הדיון נקבע ליום 16.1.2019.
6. ביום 16.1.2019 עתרה התביעה לממש את פקודת המעצר ולהורות על מעצרו הממשי של המערער. בית הדין קמא לא נעתר לבקשה והורה על מעצרו הפתוח של המערער עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

החלטת בית הדין קמא

7. בית הדין קמא פירט בהחלטתו, להורות על מעצרו הפתוח של המערער עד לתום ההליכים המשפטיים, את הדברים הבאים:

"מצאתי להימנע ממעצרו הסגור של הנאשם בשלב זה, נוכח הנסיבות הטרגיות שעלו מהיעדרותו, ועיקרן העובדה כי הנאשם סעד את אביו הגוסס, אשר נפטר לדאבון הלב ביום 30.11.2018. בנוסף... טרם התקבלה החלטה מתי ובאיזה אופן יתוקן כתב האישום התלוי ועומד נגד הנאשם... הנאשם התייצב היום לדיון וגם לדיון הקודם ביום 13.1.2019... לאחר שיאספו כל המסמכים, והצדדים ינצלו אף את הזמן להידברות ביניהם, על

מנת לבחון את המשך אופן שירותו הצבאי של הנאשם, ניתן יהיה לבחון את עילות המעצר בעניינו של הנאשם".

ערעור ההגנה

8. ההגנה עתרה לשחרר את המערער מכל מעצר. בנימוקה, פירטה ההגנה את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות המורכבות של המערער ועמדה על הטעמים שביניהם נעדר מיחידתו, בזו הפעם, ובעיקר הצורך לטפל באביו נוכח מחלתו ואשפוזו התכוף. נטען, כי לאחר פטירת האב ז"ל, ביום 30.11.2018, חזר המערער "להתייצב לכלל הדיונים בעניינו, גם לדיון אשר כל כולו מוקדש לשאלת מעצרו של המערער ואינו ניסה כלל ועיקר להתחמק מאימת הדין". כך, התייצב המערער ביום 16.12.2018 (אף שבאיחור, כשתם הדיון), ביום 13.1.2019 וביום 16.1.2019, ללמד כי לא ניבט הימנו חשש להימלטותו מאימת הדין.

9. נטען אף כי מאחר שבדיון שהתקיים ביום 13.1.2019 בחר האב"ד "להסתפק באזהרת המערער בהשלכות של אי התייצבותו לדיונים, ולא הורה על מעצרו", פוגעת בקשת התביעה למעצרו ב"אינטרס הצפייה של המערער", לבל ייעצר.

10. כן הוטעם, שגם כיום, מביע המערער מוטיבציה גבוהה לשירות הצבאי, כך שיש לשקול בחיוב את המשך הליך השתלבותו בשירות הצבאי. נטען, כי מעצרו הממשי של המערער יסכל, למעשה, את אפשרות השתלבותו מחדש בשירות.

ערעור התביעה

11. התביעה עמדה על כך שהמערער הפר את תנאי שחרורו מן המעצר, כפי שנקבעו בהחלטת בית הדין בחודש פברואר 2018. נטען, כי לאור כך, ומאחר שהמערער לא שיתף פעולה עם הניסיונות לשלבו בשירות תקין, במסגרת הליכי בית הדין המשלב, לא ניתן להוסיף ולתת בו אמון. בואר כי חרף התייצבותו של המערער לחלק מדיוני בית הדין בעניינו, הוא לא שב לשרת ביחידתו תקופה ממושכת של 248 ימים, והכל לכאורה. לדידה של התביעה, התנהלות זו מצביעה על סיכון של ממש, שהמערער ישוב אל סורו ויימלט מאימת הדין.

12. הוסיפה התביעה וטענה, כי בית הדין קמא שגה אף בכך שלא נתן דעתו לכך שהיעדרויותיו החוזרות ונשנות, לכאורה, של המערער, מקימות עילות מעצר שעניינן מסוכנות צבאית ופגיעה חמורה במשמעת הצבא.

דיון והכרעה

13. דין ערעור התביעה להתקבל. כפי שניתן להיווכח מחומר הראיות שהונח לפני, ביום 11.2.2018 הוסברו למערער מלוא משמעויותיו של הליך השילוב בפיקוח בית הדין, לרבות "חובתו להתמיד בשירות תקין". עוד הובהר "כי אי התמדה בשירות תקין או ביצוע עבירות פליליות או משמעתיות עלולים להוביל להפסקת הליך השילוב ואף למעצרו המחודש". לאחר שהמערער הביע את הסכמתו לתנאים האמורים, החליט בית הדין המשלב, לשחרר את המערער ממעצר בתנאים הבאים:

- א. התחייבות להימנע מביצוע כל עבירה פלילית.
- ב. התחייבות להימנע מביצוע עבירות משמעת, לרבות היעדרות משירות שלא ברשות.
- ג. התייצבות למפגשים עם קצינת השילוב ומילוי הנחיותיה.
- ד. התמדה בשירות תקין".

14. אמנם, בתחילה, ניכר היה כי המערער משתלב היטב בשירות, אך לדאבון הלב, חיש מהר, לכאורה, שינה המערער דרכיו והחל להפר את תנאי שחרורו, פעם אחר פעם. מפרוטוקול דיון בית הדין המשלב מיום 2.5.2018 עלה, לכאורה, כי המערער לא מילא אחר הנחיות קצינת השילוב ומפקדתו ולא התייצב לראיונות שנקבעו לו לשם שינוי שיבוצו; פורט כי "הייתה בעיה של אמינות" עימו; כי הוא אינו עונה לשיחות טלפון ממפקדתו; וכי שירותו אינו תקין. לאחר שהמערער הצהיר כי הוא "מסכים להיות בבסיס יום יום ולא להיעלם ולנתק קשר, לעשות מה שהמפקדים יגידו לי", הוחלט כי חרף "הפרת תנאי תוכנית השילוב... להמשיך בתהליך השילוב. הובהר כי מדובר בהזדמנות אחרונה".

15. דא עקא, שאף בזו הפעם לא עמד המערער במילתו, וביום 14.5.2018 החל, לכאורה, בהיעדרותו הנוכחית שמשכה כ-248 ימים. בכך, הפר המערער באופן בוטה את האמון שניתן בו על-ידי רשויות הצבא ובית הדין (והשוו: ע"מ/71/17 רב"ט בוריק נ' התובע הצבאי הראשי (2017); ע"מ/75/18 טור' סקורי נ' התובע הצבאי הראשי (2018); ע"מ/72/17 התובע הצבאי הראשי נ' טור' גור-אריה (2017)).

16. ההגנה ביקשה לשכנעני, כי מחלתו של האב היא אשר מנעה מהמערער להתמיד בשירות צבאי וכי כעת, עם פטירתו של האב, ולאור המוטיבציה הגבוהה של המערער להשלים שירות צבאי, יש לאפשר לו להוכיח כי תיקן דרכיו. לשם כך ביקשה ההגנה כי, לכל הפחות, אותיר את המערער במעצר פתוח, לתקופה קצובה, על-מנת שניתן יהיה להתרשם מכנות דבריו.

17. לא ראיתי לקבל את הצעתה של ההגנה, משהזדמנות זו כבר ניתנה למערער במעלה הדרך ובהתנהגותו, לימד המערער על עצמו, כי אין הוא ראוי לאמון

המגולם בחלופת מעצר. ודוקו, אם בהיותו נתון בהליך שילוב לא ניתן היה להביא לכך שהמערער לא יפר את התנאים שעליהם התחייב, חרף העובדה כי התגייסו לטובתו גורמי תמך רבים, ובהם: מפקדת מלווה, סגור צבאי וקצינת השילוב, מי יתקע כף לידינו, כי לא יפר את תנאי חלופת המעצר בהעדר פיקוח שכזה. כידוע, המערער נמנע מלפנות למי מגורמי התמך שמונו עבורו על-מנת לקבל סיוע והכוונה, ובחר לעשות דין לעצמו.

18. כפי שנקבע בעניין **רב"ט בוריק הנ"ל**, "הפרת תנאי שחרור ממעצר מהווה עילת מעצר עצמאית, העומדת בפני עצמה, בנפרד מעילות המעצר האחרות... עילת מעצר נפרדת זו נעוצה בהפרת האמון שניתן על-ידי בית המשפט בנאשם, שעה שהשחרור לחלופת המעצר נוצל על ידו לביצוע עבירה נוספת" (בש"פ 7853/12 **אלעואדרה נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 8.11.2012)). אמנם, שומה על בית הדין לבחון בכל מקרה ומקרה האם ניתן להלום את עילות המעצר בחלופה, ואולם במקרה דנן, כאשר היעדרותו הקודמת של המערער נמשכה, לכאורה, 190 ימים והסתיימה אך במעצרו, כאשר היעדרותו הנוכחית של המערער ממושכת אף יותר, ואף לא הסתיימה בסמוך לאחר פטירתו המצערת של האב; כאשר המשמעויות הניבטות מהתנהגותו של המערער הוסברו לו פעם אחר פעם ולא ניכר כי הופנמו על-ידיו; כי לא היה בפקודת מעצר שהוצאה בעניינו כדי להרתיעו מלהתמיד בהיעדרותו הנוכחית – שוכנעתי כי לא עומעם החשש שהמערער ישוב ויעדר מן השירות לו תינקט חלופת מעצר בעניינו. זאת, חרף התייצבותו של המערער לדיונים בבית הדין הצבאי בתאריכים 13.1.2019 ו-16.1.2019 (והשוו: ע"מ/37/11 **טור' חריפקוב נ' התובע הצבאי הראשי** (2011)).

19. בנסיבות העניין יש אף לקבוע כי הפרת תנאי שחרורו של המערער מן המעצר והיעדרותו הנוספת מן השירות, לכאורה, מקימים אף את עילת המעצר של החשש להימלטות מאימת הדין. כפי שבואר במהלך הדיון, לאחר מות אביו, עמד המערער בקשר עם מי ששימש בעבר כסגורו והובא לידיעתו דבר קיומו של דיון בבית הדין ביום 16.12.2018. עם זאת, הציגה ההגנה תכתובות מהטלפון הסלולארי של המערער המצביעות על כך, שגם אז, ביכר המערער את צרכיו האישיים והתייצב במתחם בית הדין רק בתום הדיון, לאחר שהשלים "סידורים". היעדרותו החוזרת והנשנית של המערער, לכאורה, לתקופות ממושכות, מבססת אף את עילות המעצר שעניינן מסוכנות צבאית וחשש לפגיעה חריפה במשמעת הצבא.

20. סוף דבר, הפרת תנאי שחרורו מן המעצר, התנהלותו שלימדה על כי אין המערער ראוי עוד לאמון, היעדרותו הממושכת שהסתיימה אך במעצרו והיעדרותו

הנוכחית שהחלה בעודו מצוי בעיצומו של הליך שילוב, מלמדות על כך שלא ניתן להלום את עילות המעצר שפורטו, בחלופה.

21. ערעור ההגנה נדחה, אפוא. ערעור התביעה מתקבל כך שהמערער יהיה נתון במעצר ממשי עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

ניתנה היום, י"א בשבט התשע"ט, 17 בינואר 2019, בפומבי ובמעמד הצדדים.

אל"ם מאיה הלר

שופטת בית הדין הצבאי

ל ע ר ע ר ו י ס

חתימת המגיה: _____ העתק   נאמן   למקור

סגן   עמית   כהן

קצין   בית   הדין   תאריך: _____